

1. In de steigers

Het doordringende gepiep van een achteruitrijdende vrachtauto haalt Niels wreed uit zijn slaap. Geïrriteerd wrijft hij in zijn ogen. Het geluid houdt aan. Wat doet die vrachtwagen zo vroeg in de straat? Het is nota bene zomervakantie.

Loom draait Niels zijn hoofd opzij en kijkt richting de rood oplichtende cijfers van zijn wekker. Net zeven uur. Hij zucht. Toch wel een beetje nieuwsgierig komt hij overeind en loopt naar de dakkapel. Met een ruk schuift hij het gordijn een eindje opzij en kijkt naar beneden.

Tergend langzaam rijdt een grote, gele vrachtwagen over het plein voor hun huis achteruit, richting de Janskerk. De open laadbak is gevuld met steigerplanken en -pijpen. Achterin ligt een flinke stapel bouwhekken.

Aan de zijkant van de kerk houdt de wagen halt. De chauffeur springt uit de cabine en loopt in de richting van twee busjes, die ook het plein op komen rijden.

Achter het voorste busje hangt een schaftkeet. *Koning Bouw*, leest Niels. Ze gaan vast bij de kerk aan het werk. Dan kan hij vanuit zijn zolderkamer alles prachtig zien! Zijn ochtendhumeur is meteen over.

Kijk, de deuren van de busjes schuiven open. Een stuk

of tien bouwvakkers springen het plein op. In een kringetje staan ze bij elkaar, hun zware stemmen klinken luid in de ochtendstilte. Veel haast hebben ze niet, zo te zien. Een paar mannen steken verveeld een sigaret op. Een lange jongen gaapt hartgrondig.

Afwachtend plant Niels zijn ellebogen op de vensterbank en zet zijn handen onder zijn kin. Waar wachten ze eigenlijk op? Gaan ze niet meteen beginnen?

Een donkergrijze BMW stuift de hoek om. Niels hoort hem eerder dan hij hem ziet. Eenmaal bij de bouwvakkers gaat de bestuurder vol in de remmen. Een lange man met een grijze krulsnor stapt uit en loopt gehaast naar de mannen toe, een grote map onder zijn arm geklemd. O, daar wachten ze zeker op. Hij is vast de opzichter.

Even nog kijkt Niels nieuwsgierig naar de bouwvakkers die om de man met de snor heen klitten. Met wilde armgebaren legt hij uit waar ze aan het werk moeten. De chauffeur van de vrachtwagen komt als eerste in actie. Lenig springt hij op het kraantje aan de achterkant van de cabine. Even later zweeft het eerste bouwhek al boven de straat. Twee mannen staan klaar om het hek beet te pakken en overeind te zetten.

Niels gaapt en kijkt nog eens op zijn wekker. Twintig over zeven. Opnieuw draait zijn hoofd in de richting van de werkmannen, dan loopt hij resoluut terug naar zijn bed. Die hekken, daar zijn ze nog wel even zoet

mee. Eerst nog maar een uurtje slapen, dan zal hij straks eens gaan kijken wat ze allemaal aan het doen zijn.

Het begint buiten al lekker warm te worden als Niels een paar uur later de voordeur achter zich dichtslaat. Nieuwsgierig loopt hij richting de Janskerk, waar inmiddels een groot hek omheen staat. Steigerbouwers sjouwen met ijzeren pijpen, die ze handig in elkaar schuiven. Het eerste stukje steiger staat al langs de muur.

‘Hé Niels, ben je verdwaald?’ klinkt opeens een heldere stem achter hem. Het is Nick, die in snel tempo aan komt lopen, zijn handen zwieren langs zijn lijf.

‘Huh?’ zegt Niels verbaasd. ‘Verdwaald? Ik kan hiervandaan mijn huis zien!’

Nick wijst naar de zonnewijzer, aan de voorkant van de kerk. ‘Ik dacht dat we daar altijd afspraken? Dat vond je toch zo makkelijk?’ Plagend laat hij erop volgen: ‘Je bent zeker nieuwsgierig.’

Niels lacht. Hij kent Nick nog maar een paar weken, maar toch zijn ze al goede vrienden. Samen zijn ze vaak te vinden bij de zonnewijzer op het plein en met de cijfers ervan hebben ze een geheime code gemaakt. Een antwoord op zijn vraag krijgt Nick niet, want van achter de kerk klinkt het lage gebrom van een langzaam rijdende vrachtauto. Alsof ze het hebben afge-

sproken, komen de jongens tegelijkertijd in beweging. Op een drafje hollen ze om de kerk heen, op zoek naar de veroorzaker van het geluid.

Langzaam rijdt een knots van een kraanwagen de straat in. Die is daar duidelijk niet op gemaakt, de dikke banden gaan rakelings langs de stoeprand. De chauffeur stopt pal naast de kerk. Het portier zwaait open en een jonge kerel springt uit de cabine.

Met grote stappen beent de man met de grijze snor de jongens voorbij.

‘Dat is de opzichter’, wijst Niels.

‘O ja, hoe weet jij dat nou? Heeft hij zich eerst netjes aan je voorgesteld of zo’, snuift Nick laatdunkend.

‘Nee joh, dat zag ik vanmorgen vroeg uit mijn raam. Ik werd wakker van de herrie’, verdedigt Niels zich.

‘O ja, jij zit natuurlijk weer op de eerste rang’, zucht Nick.

Het hoge herenhuis van Niels’ ouders grenst direct aan het Janskerkhof, een plein in de binnenstad van Utrecht waarop een oude kerk staat. Nick woont in een straatje erachter, weggestopt achter de eerste huizenrij.

De opzichter geeft de chauffeur een joviale klap op zijn schouder. ‘Goeie bouwvak gehad?’ Zijn stem schalt over het plein. De kraanmachinist knikt nors. ‘Gaat wel. Die paar weken zijn veel te kort, man.’

Zonder op het gemopper in te gaan, draait de opzichter zich in de richting van de kerk. Niels en Nick volgen

de uitgestoken vinger, die wijst naar het kleine torentje op het dak. 'Dat is hem. Maak de kraan maar vast in orde. Als de hoogwerker er is, sturen we een paar man naar boven om de boel vast te maken. 't Is maar een kleintje, dat hebben ze zo voor elkaar.'

'Gaan ze de klok eruit halen?' vraagt Niels meer aan zichzelf dan aan Nick.

'Ik denk het', knikt die. 'Noemen ze dat een kleintje? Nou, dan vraag ik me af wat een grote is.'

De kraanmachinist klapt de stempels aan de zijkant van de kraan uit. Die moeten ervoor zorgen dat de kraan tijdens het hijsen niet omvalt. Daarna neemt hij plaats achter het bedieningspaneel. Langzaam schuift de giek uit en niet veel later bungelt de hijsketting recht boven de achterkant van de wagen.

De man loopt naar de achterkant van het plateau, naar een dikke stalen balk die stevig verankerd is met een dik touw. Met een paar kabels maakt hij de balk vast aan de haak onder aan de ketting.

'Wat voert die kerel daar toch allemaal uit?' vraagt Nick zich ongeduldig af.

'Weet ik veel', mompelt Niels. Nauwkeurig volgt hij de verrichtingen van de kraanmachinist.

Die zit inmiddels alweer in de cabine en brengt de hijskraan in de juiste positie. Sjonge, wat is de zon fel, zo vroeg in de morgen. Met zijn hand boven zijn ogen kijkt Niels naar de deinende en draaiende balk, tot die

uiteindelijk stil blijft hangen naast het klokkentorentje op het dak van de kerk.

Inmiddels is ook de hoogwerker gearriveerd. Twee werkmannen stappen in het bakje en langzaam zoeven ze omhoog. Pal naast het klokkentorentje zetten ze het bakje stil. De takel van de kraan daalt nog wat verder, zodat de mannen het uiteinde van de stalen balk vast kunnen pakken. Met zijn tweeën duwen ze de balk een stukje de klokkentoren in.

Met toegeknepen ogen tuurt Niels omhoog. Hij wil niets missen als de mannen de klok aan de ene kant van de stalen balk bevestigen. Jammer genoeg is er weinig van te zien.

Ingespannen kijkt hij toe hoe een van de mannen het bakje een stukje naar rechts verplaatst. Samen pakken ze de balk beet en duwen er uit alle macht tegenaan. Tergend langzaam werken ze het gevaarte met klok en al het open torentje uit. Nog een laatste zetje en hij is vrij in de lucht. Keurig horizontaal hangt hij in de touwen.

De kraanmachinist wacht even tot de wiebelende balk wat tot rust komt en laat hem dan langzaam zakken.

Aan een van de uiteinden daalt de klok rustig mee.

‘Nou snap ik het’, roept Niels opgetogen uit.

‘Ik hoor je wel’, probeert Nick het stemgeluid van zijn vriend wat te temperen.

‘Die balk is een soort wipwap’, zegt hij terwijl hij zijn

stem wat dempt. 'Kijk maar, de ene kant van de balk is veel dikker en zwaarder. Eerst hing hij helemaal scheef, maar nu is hij precies in evenwicht.' Vol bewondering volgt hij de klok op zijn weg omlaag. 'Slim zeg. Dat hebben ze natuurlijk van tevoren helemaal uitgerekend. Anders lukt dat nooit in één keer.'

Beneden op het bouwterrein staat een bouwvakker naast een stevige houten pallet druk te wenken en te gebaren. 'Wat een clown', schampert Nick. 'Alsof die man van die kraan zelf niet weet waar dat ding heen moet.'

Niels lacht. 'Ik zou het ook doen, hoor. Voor je het weet heb je zo'n ding op je knar!'

Zodra de man op de grond erbij kan, pakt hij de klok beet en duwt hem naar het midden van de pallet. Anderhalve meter boven de grond blijft hij stil hangen. 'Waarom gaat hij niet verder?' vraagt Niels zich hardop af.

'Daar komt nog iemand aan', wijst Nick. De man zeult met een flinke gereedschapskist. Pal naast de pallet zet hij hem met een klap neer. Hij klapt het deksel open, rommelt wat in de kist en duikt onder de klok. Met een rood hoofd komt hij even later weer tevoorschijn. In zijn linkerhand houdt hij een langwerpige metalen voorwerp. Met zijn rechterarm wist hij het zweet van zijn gezicht.

'O, de klepel natuurlijk', begrijpt Niels. 'Die moet er

eerst af, anders kunnen ze hem niet neerzetten.'

De machinist laat de takel nog wat verder zakken en met een lichte schok landt hij op de houten planken van de pallet. De werkmans maakt de klok los van de draagbalk en kijkt toe hoe de machinist het langwerpige geval weer omhoog hijst. Naar de klok kijkt niemand meer om.

Inmiddels staan de mannen uit de hoogwerker weer met beide benen op de grond. Nieuwsgierig lopen de jongens naar de chauffeur, die naast de wagen een boterhammetje staat te eten. 'Hoe hoog kan hij?' vraagt Niels, terwijl hij naar het uitschuifbare gedeelte wijst waar het bakje aan vast zit. 'Achtenveertig meter', vertelt de man trots. 'Geen kleintje dus!'

'Kunnen wij niet even naar boven, terwijl u uw boterhammetje verder opeet', probeert Nick. 'Ik wil best mijn huis eens van bovenaf bekijken.' Grinnikend neemt de chauffeur nog een hap. Met volle mond zegt hij: 'Wat denk je? Vragen staat vrij?'

Hij slikt snel om de hap brood weg te werken en vervolgt: 'Ik peins er niet over. Hangen jullie daar in de lucht, komt ineens iemand van de inspectie de hoek omstuiven om de bouw te controleren. Dat zal me een feest zijn. Je krijgt al een boete als je zonder helm binnen het hek loopt. Laat staan als je zulke fratsen uithaalt.'

De man wappert met de rest van zijn boterham rich-

ting de Domtoren, die boven de bebouwing van de stad uittorent. 'Ga daar maar eens heen. Dikke kans dat je je eigen huis ziet.'

Lachend kijkt Niels naar een teleurgesteld zwijgende Nick. 'Ja maar meneer, snap dat dan. In de toren moet hij lopen en bij u gaat het vanzelf.'

Glimlachend klimt de chauffeur in de cabine en start de motor. Door het open raam roept hij de jongens gedag. De wagen maakt een ruime bocht en verdwijnt de hoek om.

'Moeten we binnenkort toch eens doen, die Domtoren', zegt Niels, terwijl ze op hun gemak in de richting van het bouwhek slenteren. Hij kijkt op. 'Zin?'

Nick knikt aarzelend. 'Hij is wel hoog, hè?'

Niels slikt een spottende opmerking in. Hij denkt er weer aan dat Nick tijdens een boswandeling met moeite door het rulle zand een heuvel opklom. Niks gewend natuurlijk. 'Kom op man, dat kun je best. Je bent toch nog geen tachtig!'

'Goed dan', geeft Nick zich gewonnen. 'Maar vandaag niet. Het is mij te warm.'

Bij het hek houden ze halt. Automatisch worden hun ogen weer naar de luidklok getrokken. Pal ernaast staat de opzichter druk gebarend en met luide stem te telefoneren.

'Hij moet naar Brabant voor restauratie, maar er is geen vervoer geregeld ...'

‘Wie bedenkt nu ook zoiets, meteen de eerste dag na de bouwvak. Dat is vragen om moeilijkheden ...’

‘Later vanmiddag dan? ... Ook niet ...’

‘Oké, dan morgen, maar geen dag later ...’

‘Afgesproken. Bye.’

Met een wilde beweging steekt hij de telefoon in zijn broekzak en loopt dan met driftige passen op een stevige bouwvakker af. Zijn haar, dat halflang op de schouders hangt, piekt onder zijn helm vandaan. ‘Haal meteen een zeil op en dek de klok zorgvuldig af’, draagt hij de potige kerel op. ‘Let op dat aan de buitenkant niet te zien is dat er een klok onder zit. Je weet hoe gewild die dingen zijn.’

De kerel knikt en komt even later terug met een oranje dekzeil. Voorzichtig trekt hij het doek over de klok heen. Een paar bakstenen rondom zorgen ervoor dat het zeil niet omhoog kan waaien.

Meer dan een paar minuten vergt het klusje niet. Wie het niet met eigen ogen heeft gezien, zal niet vermoeden dat er onder het oranje zeil een loodzware, antieke kerkklok staat.

Niels en Nick kijken de werkman na. Met zijn handen in zijn zakken slentert hij naar de schaftkeet. Ook de steigerbouwers laten hun werk in de steek.

‘Wat een gebulder, man, van die opzichter’, zegt Niels. Nick knikt instemmend. ‘Snap ik best. Hij is natuurlijk bang dat er wat met dat ding gebeurt. Dat hij wordt

gejat of zo. Er moest niet voor niets meteen een zeil over.'

'Ja maar', vervolgt Niels bedachtzaam, 'wat moet je nou met zo'n oude klok? En trouwens, hoe krijg je dat ding van z'n plaats?'

Nick grinnikt. Spottend zegt hij: 'Ha, je kunt wel merken dat je nog maar net in de stad woont. Je wilt niet weten wat ze hier allemaal ongezien meezeulen. Complete kratten bier, zo langs de kassa.'

Nick kan het weten, hij woont zijn hele leven al in de binnenstad van Utrecht. Niels nog maar een paar weken. Zijn vader is huisarts en heeft aan het Janskerkhof een dokterspraktijk overgenomen.

'Ik rammel', zegt Nick, terwijl hij over zijn maag wrijft. 'Zullen we een blikje cola gaan halen bij de super, met een zak chips?' Afwachtend kijkt hij Niels aan. Die schudt zijn hoofd. 'Nee joh, ik ga naar huis. Mijn moeder wil dat ik thuis kom eten.'

Nick lacht. 'Ha, boterhammen met pindakaas en een glaasje melk, daar heb ik helemaal geen zin in.' Hij zwijgt even en kijkt zijn vriend uitdagend aan. 'Dat vindt je vader zeker gezond?'

Een beetje verontwaardigd kijkt Niels opzij. 'Nou, maar hij heeft wel gelijk. En trouwens, cola in blik is best duur. Bij ons in de keuken kost het niks.'

Onverschillig haalt Nick zijn schouders op. 'Nou en, ik verdien toch zat met folderen. In de vakantie heb ik

een dubbele wijk. Vanmiddag ook trouwens, dus dan kom ik niet.'

Niels geeft zich niet zomaar gewonnen. 'Je kunt dat geld beter gebruiken voor een kaartje voor de Domtoren.'

Ongelovig kijkt Nick hem aan. 'Moet je daarvoor betalen, denk je?'

'Natuurlijk', lacht Niels. 'Maar jij wilt natuurlijk geld toe. Zwoeg je al die trappen op, moet je nog betalen ook.'

'Nou, dat hoeft nou ook weer niet, maar ...' Nadenkend staart hij in de verte. Ineens draait hij zich om. 'Oké dan, morgen gaan we die toren op.' Met beide handen wijst hij naar de Domtoren, waarvan tussen de bebouwing door nog precies het topje te zien is. 'Maar nu ga ik naar de super. Geld zat!'

'Daar houd ik je aan!' roept Niels verrast. 'Hoe laat spreken we af?'

'Tien uur bij de zonnewijzer?'

'Goed', knikt Niels. Hij kijkt in de richting van de cijfers die in een wijde boog in de klinkerstraat zijn gezet. Mooi ding toch, zo'n levende zonnewijzer. Als je in het vak in het midden van de cirkel gaat staan, geeft de schaduw van je lichaam de tijd aan. Net als de wijzer van de klok.

Dan kijkt hij naar de bouwplaats. Veel afstand tussen het bouwhek en de zonnewijzer is er niet. 'Als er ten-

minste geen containers op staan.'

Na een korte groet loopt hij richting huis. Nick verdwijnt de kant van de supermarkt op.